

Література:

1. Волинський В.П. Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. – К.: Вища школа, 1999. – 164 с.
2. Трудові ресурси аграрних підприємств регіону та ефективність їх використання в сучасних умовах господарювання / О.Єрмаков, О. Гринчишина // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2005. - №24. – С.2-7.
3. Трудові ресурси як складова виробничого потенціалу і фактор економічного розвитку регіону / Н.А. Табачкова // Держава і регіони. Серія: Державне управління. – 2008. - №1. – С. 200-202.
4. Трудові ресурси та особливості ринку робочої сили в сучасних умовах / О.О. Шапуров // Держава і регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2008. - №2. – С. 274-277.

ОПЛАТА ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Грох Н. В.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Шовкун В. А.

Розглядається роль оплати праці в умовах ринкової економіки, теоретичні аспекти з питань оплати праці, її форми, тарифні ставки і посадові оклади в галузях рослинництва та тваринництва в САТ «Скоморошківське» Оратівського району Вінницької області.

В сучасних умовах розвитку суспільства важливим аспектом успішної діяльності підприємства є його стратегія щодо системи оплати праці та ефективності використання трудових ресурсів. Людину завжди цікавить винагорода, яку вона отримує за результат своєї діяльності. Заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу [1, с. 1].

Розглянемо оплату праці, яка здійснюється в САТ «Скоморошківське» Оратівського району Вінницької області на основі Положення про оплату праці даного підприємства, Колективного договору, фінансових звітів підприємства, звітів з праці та інших джерел. Локальне і індивідуально-договірне регулювання оплати праці працівників підприємства здійснюється на основі системи угод, що укладаються на державному (Генеральна угода), галузевому (Галузева угода), регіональному (Регіональна угода) та виробничому (Колективний договір) рівнях відповідно до Закону України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 р. Питаннями організації, нормування і оплати праці в САТ «Скоморошківське» займається економічна служба. Практична організація оплати праці в САТ «Скоморошківське» базується на державному й договірному регулюванні її абсолютного рівня та механізмі визначення індивідуальної заробітної плати окремих категорій працівників (робітників, спеціалістів, службовців, керівників) підприємства.

Основою організації оплати праці на підприємстві є тарифна система, складовими якої є тарифні ставки і посадові оклади, котрі використовуються для визначення розцінок за продукцію і здійснення авансування протягом року. Тарифні ставки робітників залежно від кваліфікації встановлені з урахуванням коефіцієнтів співвідношень тарифних ставок робітників першого розряду і мінімального розміру тарифної ставки робітника, який виконує просту некваліфіковану роботу та міжрозрядних тарифних коефіцієнтів, що характеризують якість роботи і умови їх виконання. Величина тарифної ставки визначається згідно зі встановленим державою мінімальним розміром заробітної плати, тобто таким, що нижче за нього вже не можна платити працівникові за виконану норму робочого часу. Установлені в САТ „Скоморошківське” параметри тарифної сітки наведено в таблиці 1 [3].

Таблиця 1

Тарифна сітка для окремих категорій робітників САТ«Скоморошківське» на мінімальну заробітну плату 605 грн, (грн. за 1люд.-год.)

Категорії працівників	Розряди робіт					
	1	2	3	4	5	6
Міжрозрядні тарифні коефіцієнти	1,00	1,09	1,20	1,35	1,55	1,80
Кінно-ручні роботи	3,64	3,97	4,37	4,91	5,64	6,55
Трактористи-машиністи	4,70	5,12	5,64	6,35	7,29	8,46
Ремонтні роботи а) нормальні умови	3,86	4,21	4,63	5,21	5,98	6,93
б) станочні роботи, шкідливі умови, ремонти автомобілів, електрики	4,33	4,72	5,20	5,85	6,71	7,79

Посадові оклади для керівників, фахівців і професіоналів підприємства встановлені виходячи із мінімальних гарантованих розмірів та коефіцієнтів міжпосадових співвідношень розмірів посадових окладів керівників, професіоналів і фахівців підприємства сільського господарства до посадового окладу техника (веттехніка, ветфельдшера) всіх спеціальностей, передбачених на цей час Галузевою Угодою [4, с. 9]. У колективному договорі між правлінням та профспілковим комітетом САТ «Скоморошківське» подано наступний штатний розпис (табл.2) [2].

Таблиця 2

Штатний розпис САТ «Скоморошківське» на 2008 рік

№ п/п	Посада	Кількість штатних одиниць	Місячний посадовий оклад, грн
1	Голова Товариства	1	1750
2	Головний бухгалтер	1	1250
3	Головний економіст	1	1220
4	Головний агроном	1	1220
5	Завідуючий ЦРМ	1	1080
6	Бригадир тракторної бригади	1	750
7	Зав. центральним складом	1	750
8	Інженер з охорони праці	1	750
9	Керуючий відділку	2	1080
10	Ветфельдшер	1	610
11	Ст. робоча складу	1.8	575

Продуктивність праці — головний фактор зростання обсягів виробництва, найважливіша характеристика ефективності використання трудових ресурсів підприємства. Розглянемо основні показники продуктивності та оплати праці в підприємстві САТ «Скоморошківське» в таблиці 3.

Таблиця 3

Основні показники продуктивності та оплати праці в САТ «Скоморошківське»

Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2008 р. до 2006р.	
				+/-	%
ВВП в порівняльних цінах 2005р, тис.грн. - всього	4164	3351	3268	-896	78
в т.ч. рослинництві	2853	1821	1765	-1088	62
тваринництві	1311	1530	1503	192	115
Середньооблікова чисельність працюючих, чол. - всього	168	146	123	-45	73
в т.ч. рослинництві	90	97	83	-7	92
тваринництві	78	49	40	-38	51
Прямі затрати праці, тис.люд.-год. всього по с.-г. виробництві	336	165	134	-202	4
в т.ч. рослинництві	180	50	36	-144	2
тваринництві	156	115	98	-58	63
ВВП на 1 середньооблікового працівника, тис.грн.- всього	25	23	27	2	108
в т.ч. рослинництві	32	19	21	-11	65
тваринництві	17	31	38	21	223
на 1 люд.-год. прямих затрат праці, грн.- всього по с.-г. виробництві	12,4	20,3	24,4	12,0	197,0
в т.ч. рослинництві	15,9	36,4	49,0	33,2	309,0
тваринництві	8,4	13,3	15,3	6,9	182,6
Загальний фонд заробітної плати, тис.грн. - всього	729	743	686	-43	94
в т.ч. рослинництві	381	391	461	80	121
тваринництві	348	353	226	-123	65
Рівень заробітної плати, грн. 1 середньооблікового працівника - всього	4340	5091	5580	1239	129
в т.ч. рослинництві	4232	4028	5549	1317	131
тваринництві	4465	7193	5645	1180	126
за місяць одного працівника - всього	362	424	465	103	128
в т.ч. рослинництві	353	335	462	110	131
тваринництві	372	559	470	98	126

Досліджуючи оплату праці на підприємстві САТ «Скоморошківське», ми прийшли до висновку, що основне значення системи оплати праці полягає в тому, щоб стимулювати виробничу поведінку працівників підприємства, направивши їх на досягнення стратегічних завдань, що стоять перед ним, тобто, з'єднати матеріальні інтереси працівників із стратегічними завданнями організації. На підприємстві потрібно вдосконалювати тарифні системи, тому що господарство не завжди дотримується встановлених норм, стосовно оплати праці. На сьогоднішній день, в умовах ринкової економіки існуюча система оплати праці на підприємстві є не досконалою, тому ми вважаємо, що найкраще переходити на єдину тарифну сітку. Рекомендуємо підприємству дотримуватися нормативно-правових документів, у встановлені терміни

проводити розрахунки з персоналом підприємства по оплаті праці (нарахування зарплати і інших виплат, сум до утримання і видачі на руки), своєчасно і правильно відносити в собівартість продукції (робіт, послуг) суми нарахованої заробітної плати і відрахувань органам соціального страхування, збирати і групувати показники по праці і заробітній платі для цілей оперативного керівництва і складання необхідної звітності, а також розрахунків з органами соціального страхування, Пенсійним фондом і фондом зайнятості.

Література

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995р, із змінами, внесеними Законами від 21.02.2006р..
2. Колективний договір між правлінням та профспілковим комітетом САТ «Скоморошківське» з доповненнями на 2006-2008 рр.
3. Положення про оплату праці працівників САТ «Скоморошківське», 2007р.
4. Галузева угода між Міністерством аграрної політики України, галузевими об'єднаннями підприємств та Профспілкою працівників агропромислового комплексу України на 2006-2008 роки //Бухгалтерський облік в сільському господарстві, 2006р, №31 ст.2-28.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ РИНКУ ЗЕРНА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Гонтарук Я.В.

Науковий керівник: к.с.-г.н., доцент Фіщук Н.Ю.

В статті охарактеризовано Вінницьку область з точки зору її основних соціально-економічних показників та тенденцій. Охарактеризовано ринок зернових на теренах області, його розміри, дано порівняльну характеристику порівняно з іншими областями. А також проаналізовано конкурентноспроможність зернового ринку вінниччини порівняно з іншими областями.

Вступ. В сучасних ринкових умовах питання конкурентноспроможності продукції є одним з найважливіших для кожного підприємства, особливо в умовах фінансової кризи коли підприємства мають раціонально використовувати всі наявні ресурси для виробництва і ведення його найефективнішим чином з мінімальними витратами та з одночасним підтримання високої якості продукції.

Особливо питання конкурентноспроможності стосується с/г виробництва, яке в Україні є дотаційною галуззю економіки, а з вступом до СОТ воно є однією з найпроблемніших галузей, що найбільше постраждали від даного кроку держави.

Викладення матеріалу. Вінницька область займає 26,5 тис. км² території, що становить 4,4% площі України. За даними Держкомзему України 2017,8 тис. га припадає на сільськогосподарські угіддя, показник сільськогосподарської освоєності території області високий - понад 76%. В 2008 році сільськогосподарські підприємства отримали 772 млн.грн. дотацій з державного бюджету.

Загальну характеристику основних соціально-економічних показників розвитку Вінницької області зобразимо в таблиці 1.

Таблиця 1.

Загальна характеристика Вінницької області станом на 01.01.09р.

Населення, тис.чол.	1716,8
Рівень урбанізації,%	47,3
Площа, тис.км ²	26,5 (4,4% площі України)
Розораність території області,%	85
Площа сільськогосподарських угідь, млн.га	2
Валовий збір зернових культур, млн.тон	3,4
Середньорічна потреба області в зернових, тис.тон	950
Структура с/г продукції,%:	
рослинництво	61
тваринництво	39
Темп зростання валової продукції сільського господарства (до 2007року),%	21,2
Обсяг експорту, млн.дол.	449,7
Обсяг імпорту, млн.дол.	389,1
Коефіцієнт покриття експортом імпорту	1,14

Як видно з таблиці 1, Вінницька область є сільськогосподарським регіоном України, оскільки площа с/г угідь в середньому складає біля 2млн.га, рівень урбанізації складає лише 43,7%, середньорічний збір зернових за останні 13 років був на рівні 1,65млн.тон. В структурі с/г виробництва області переважає рослинництво частка якого в структурі загального с/г виробництва складає 61%.

Для повного аналізу економіки області проведемо аналіз основних показників розвитку підприємств за допомогою даних таблиці 2